

2. Антощук Є. В. Учимося запам'ятовувати і пригадувати: швидка педагогічна допомога від Української школи ейдетики "Мнемозина" / Є.В. Антощук ; Укр. школа ейдетики "Мнемозина". – Київ : Вирій, 2007. – 156 с.
3. Ейдетика як засіб підготовки дитини до школи / Авт.-упоряд. М. Л. Кривоніс, О. Л. Дроботій. – Х.: Вид-во «Ранок», 2012. – 160 с.
4. Как запоминать цифры / И. Ю. Матюгин, Е.И Чекаберия и др.]. – Донецк : Сталкер, 1997. – 448 с.
5. Коваленко О. Особливості використання дидактичних ігор та вправ в освітньому процесі / О. Коваленко // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2014. – № 12. – С. 40-44.
6. Пащенко О. Асоціації за друдлами / О. Пащенко // Дошкільне виховання. – 2009.- № 4. – С.24-25.
7. Пащенко О. Асоціативне мислення / О. Пащенко // Дошкільне виховання. – 2008. – № 12. – С.16-17.

Аліна Правдіна

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СФЕРІ ОСВІТИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

На сучасному етапі розвитку цивілізації спостерігається стрімка тенденція посилення ролі інформації, зростання частки інформаційних продуктів та послуг. В умовах розбудови єдиного інформаційного простору європейські країни позиціонують інформаційно-комунікаційні технології як дієвий механізм збалансованого економічного, соціального та освітнього розвитку.

В процесі інформатизації суспільства існує нагальна потреба кардинальної трансформації новітніх технологій у всі сфери життєдіяльності, зокрема в освіту. Оскільки саме використання потужного арсеналу інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) сприятиме формуванню якісної та ефективної системи освіти, спрямованої на розвиток інтелектуального потенціалу нації, удосконалення існуючих освітніх форм та засобів, перенесення змісту освіти у практичну площину та впровадження новітніх комп'ютерних методів навчання та тестування.

На сьогодні процеси впровадження ІКТ у сферу освіти інтенсифікуються шляхом росту рівня забезпечення навчальних закладів комп'ютерними комплексами та впровадженням інноваційних методів навчання.

Необхідність впровадження ІКТ визнана у всьому світі, тому більшість європейських країн, формуючи напрями перспективних планів розвитку, визначають одним із пріоритетів – розвиток, впровадження і використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та створення єдиного глобального освітнього простору. Наразі Україна стоїть на шляху інтеграції у Європейський Союз, тому виникає нагальна потреба враховувати ці основні тенденції при створенні перспективних планів розвитку сучасної системи освіти України.

Одним із пріоритетних напрямків інформатизації освітнього простору є нові комп'ютерні технології. Інтерактивність, інтенсифікація та ефективність

процесу навчання, зворотній зв'язок – помітні переваги цих технологій, котрі зумовили необхідність їх застосування у різних сферах життєдіяльності, зокрема у тих які прямо чи опосередковано пов'язані із освітою та професійною підготовкою. Нині помітно зросла кількість досліджень, предметом яких стало використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі.

Впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у сферу освіти є об'єктом наукового пошуку багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців: В. Безпалько (історія становлення ІКТ в освітній сфері), О. Гриценчук (ІКТ в системі загальної середньої освіти), В. Биков, Ю. Дорошенко (інформаційно-комунікаційні технології як інструмент підвищення ефективності освіти), В. Безуглий, Т. Дубова, Ю. Жук (вплив ІКТ на ефективність окремої навчальної дисципліни), Н. Бібік, Л. Ващенко, О. Сухомлинська (тенденції реформування сучасної системи освіти України за допомогою новітніх технологій) та ін. [1, С. 97].

Та проблема аналізу європейського досвіду становлення та розвитку інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому просторі не є вичерпно обгрунтованою та потребує подальшого наукового пошуку та аналізу.

Перш ніж аналізувати європейський досвід впровадження ІКТ в освіту варто дати визначення головним поняттям із даної проблематика.

Тож інформаційно-комунікаційні технології – це сукупність методів, виробничих процесів і програмно-технічних засобів, інтегрованих з метою збору, обробки, зберігання, поширення, відображення й використання інформації в інтересах її користувачів [6, С. 51].

Інформатизація освіти – це сукупність взаємопов'язаних організаційно-правових, соціально-економічних, навчально-методичних, науково-технічних, виробничих та управлінських процесів, спрямованих на задоволення інформаційних, обчислювальних і телекомунікаційних потреб учасників навчально-виховного процесу, а також тих, хто цим процесом керує та його забезпечує [6, С. 50].

Уряди європейських країн особливу увагу приділяють формуванню стратегій розвитку своїх систем освіти спрямовуючи їх відповідно до викликів сучасності. Пріоритети з цього питання надаються підтримці підвищення якості навчання через використання новітніх ІКТ, які допомагають учням розвинути свій потенціал відповідно до вимог сучасного ринку праці, розвивають креативне мислення, сприяють впровадженню інновацій у навчально-виховний процес [3].

Якщо говорити про становлення процесу запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній простір не можна не згадати ключові події з європейської історії. У 2000 році країни ЄС у Лісабонській декларації вперше проголосили початок глобальної інформатизації всіх сфер життєдіяльності, зокрема освіти, як стратегічного напрямку та пріоритету європейського співробітництва в галузі використання мультимедійних та Інтернет технологій задля покращення якості освіти [2].

У Копенгагенській декларації передбачалось формування інформаційної культури шляхом впровадження інформаційно-комунікаційних технологій до змісту шкільної освіти та безперервне навчання через комп'ютерні програми.

Тепер слід зупинитися на яскравому зарубіжному практичному досвіді використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі, який стане в нагоді при реформуванні української системи освіти.

І першим прикладом є Великобританія, яка протягом багатьох років залишається одним із лідерів з використання ІКТ та їх можливостей у сфері освіти. У загальному плані розвитку та реформування системи освіти зазначеному у стратегії «Використання технологій: навчання наступного покоління, 2008-16 роки» (Harnessing technology: next generation learning 2008-16) визначається пріоритетні напрямки розвитку, зокрема інформатизація освіти. Стратегія наголошує на необхідності особистісно-орієнтованого навчання, для здійснення якого основним інструментом є інформаційно-комунікаційні технології.

Досвід Великобританії показує можливість застосовувати у навчальному процесі так зване проблемно-орієнтоване або конструктивістське навчання, яке передбачає навчання у насиченому інформаційному середовищі в індивідуальному ритмі кожного учня, здійснювати контроль успішності новими інтерактивними методами та урізноманітнення педагогічних форм та методів роботи [4].

Наступний європейський представник використання ІКТ в освіті – Канада, зокрема слід відзначити проект канадського Інституту досліджень в галузі освіти Онтаріо (Ontario Institute for Studies in Education), який розробив спеціальну комп'ютерну навчальну мережну систему для шкільного навчання та опитування учнів. Ця система створює сприятливі умови для налагодження співпраці учнів з різними інформаційними джерелами та здійснення колективної роботи. Вчитель при використанні цієї системи перелаштовується із прямого носія інформації в організатора пошукової діяльності та активізатора креативного мислення учнів. Ключовою ознакою мережної системи є наявність спеціальної бази даних, яка містить всі необхідні навчальні матеріали із доступом кожного учня та можливістю залишати свої тести, графіки та коментарі [4].

Крім того, слід відзначити стрімкий розвиток електронних бібліотек в Канаді, що вміщують навчальні посібники, періодику, ілюстрації, діаграми, графіку, трьохвимірні моделі, анімацію, довідникові матеріали, аудіо файли, кіно та відеофільми та безпосередньо сприяють підвищенню ефективності та результативності навчального процесу.

Реалізація американської програми «Удосконалення системи освіти через інформаційні технології» – важливий досвід впровадження та використання ІКТ в освіті для України. Програма є однією із найбільших освітніх програм США із масштабною залученою аудиторією, яка зосереджена на підвищенні ефективності початкової та середньої освіти як запоруки виховання всебічно розвиненої особистості. Основною метою створення даної програми є інтеграція освітніх інноваційних технологій в освітню сферу, підвищення якості і рівня навчання використовуючи ІКТ, підтримка ефективного впровадження технологій у професійну підготовку вчителів як головних суб'єктів навчального процесу [3].

Крім того, слід зазначити ще одну позитивну ознаку досвіду США, а саме програму запровадження грантів штатам за високий рівень використання ІКТ в

освіті та на реалізацію різноманітних інноваційних проєктів у даній сфері. Ця програма підтримує освітні установи в ході висунення та реалізації ініціатив, забезпечує співпрацю між різними освітніми установами та доступ до сучасних технологій.

Більшість країн Європейського Союзу, зокрема Швеція, Німеччина, Франція та Нідерланди у своїй практиці використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті застосовують новітню форму організації навчального процесу – дистанційну, яка надає багато можливостей та відкриває нові кордони.

Дистанційна освіта – це педагогічна система так званих відкритих освітніх послуг, що надаються широкому колу учасників за допомогою спеціалізованого інформаційного освітнього середовища, котре базується на інформаційно-комунікаційних технологіях навчання (мультимедійних, мережних, телекомунікаційних, ТВ-технологіях тощо) [1, С.84-86].

В ході практичної реалізації дистанційного навчання використовують спеціальні інформаційні системи, які називають системами управління навчанням (learning management system, LMS) або інколи – програмно-педагогічними системами. Такі інформаційні програми складаються із модулів, що забезпечують повноцінне дистанційне навчання.

Тож, сьогодні, коли інформація і міжнародний розподіл праці стають невід'ємними рисами світової економіки, освіта продовжує залишатися основою персонального і професійного успіху будь-якої людини.

Аналіз напрямків реформування освіти і можливостей застосування інформаційних технологій під час їх здійснення, дає підстави стверджувати, що вирішальним чинником досягнення основних цілей реформування освіти є її інформатизація. Для успішного вирішення проблем інформатизації освіти України доцільно комплексно проводити дослідження на основі досвіду провідних зарубіжних країн із широким залученням до виконання цієї роботи наукових установ, вищих навчальних закладів та виробників засобів ІКТ.

Список використаної літератури

1. Інформаційні та комунікаційні технології навчання в системі загальної середньої освіти зарубіжних країн: навч.-метод. посіб. [Гриценчук О.О., Коневщинська О. Е., Кравчина О. Є., Лаврентьєва Г. П., Малицька І. Д., Овчарук О. В., Рождественська Д. Б., Сороко Н. В., Хитровська Ю. В., Іванова С.М., Шиненко М.А. За заг.ред. Овчарук О. В.]. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 176 с.

2. Лісабонська стратегія та інформаційне суспільство (The Lisbon Strategy and the Information Society). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/docs/launch/lisbon_strategy_and_ict.pdf.

3. Малицька І. Д. Напрями розвитку сучасних систем освіти європейських країн / І. Д. Малицька. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ite.kspu.edu/webfm_send/304.

4. Овчарук О.В. Інформатизація освіти та застосування ІКТ для покращення якості освіти зарубіжжя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/e-journals/ITZN/em2/content/07oovaeo.html.

5. Стратегія «Європа 2020» (“Europe 2020” Strategy). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm.

Катерина Ніколенко

НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПСИХІКУ ШКОЛЯРІВ

На сучасному етапі переходу світового співтовариства до інформаційного суспільства інноваційні технології справляють безпосередній вплив на всі сфери індивідуального та соціального буття. Розширення інформаційного простору та активне використання інформаційно-комунікаційних технологій є важливим чинником становлення діяльної, свідомої особистості, економічного зростання держави та розвитку демократичного суспільства. Інформаційно-комунікаційні технології відкривають широкі перспективи у сфері освіти, але водночас породжують нові проблеми й ризики, які вимагають осмислення, глибокого міждисциплінарного аналізу й пошуку шляхів їх оптимального розв'язання. Мета статті полягає в дослідженні негативного впливу ІКТ на психіку сучасних школярів. Для досягнення поставленої мети слід дати загальну характеристику інформаційно-комунікаційним засобам, які використовуються в шкільній практиці; охарактеризувати механізми впливу ІКТ на свідомість і поведінку учня; проаналізувати психологічні проблеми, що можуть виникнути у школярів унаслідок використання ІКТ; окреслити шляхи подолання цих проблем.

Інформаційно-комунікаційна технологія (ІКТ) – це цілеспрямована сукупність методів, процесів, комунікацій, мереж та програмно-технічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюг, що забезпечує збір, зберігання, обробку та передачу інформації з метою підвищення ефективності діяльності людей [6]. До найважливіших видів ІКТ належать комп'ютерне обладнання, програмне забезпечення, телефонні лінії, мобільний зв'язок, електронна пошта, супутникові технології, мережі безпроводного та кабельного зв'язку, мультимедійні засоби, Інтернет. Використання ІКТ на уроках покликане вирішувати такі дидактичні завдання: удосконалення організації викладання; підвищення продуктивності самопідготовки учнів; індивідуалізація роботи вчителя; поліпшення доступу до передових досягнень педагогічної практики; посилення мотивації до навчання; можливість залучення учнів до дослідницької діяльності; забезпечення гнучкості процесу навчання [4].

Активне застосування будь-яких технологічних інновацій неминуче призводить до зміни способу життя людини, що виявляється у набутті нею нових знань, умінь, навичок, моделей поведінки. Психологічні й фізіологічні зміни відбуваються завдяки такій властивості мозку, як нейропластичність. У відповідь на різні стимули (події, вчинки, думки, почуття тощо) між нервовими клітинами утворюються гнучкі зв'язки, які формують унікальну архітектуру кори головного